

FOREWORD

The second volume of *Studia Anthropologica*, as the first one, discusses issues raised at the international conference ‘*Defining Region: Baltic Area Studies from Socio-Cultural Anthropology and Interdisciplinary Perspectives*’ held at the Klaipėda University (KU), on May 19-22, 2005. The conference was organized by Institute of Baltic Sea Region History and Archaeology (IBSRHA) in collaboration with the Center of Social Anthropology of Vytautas Magnus University in Kaunas, Lithuania. More than three dozen participants from twelve different countries shared a strong commitment to promote an anthropological perspective for a better understanding of the social and cultural diversity of a rapidly changing Baltic Region, which is increasingly shaped by the global flow of people, ideas and things.

The conference presented research results that are mostly based on ethnography, reflecting the current status of Baltic Area Studies.

As the previous volume, *Studia Anthropologica II* focuses on the category of *region* that was essential to the conference. The articles have been prepared on the basis of papers delivered at the conference. In this volume, particular attention is paid to various aspects of the politics and practices of the disciplines of anthropology and European ethnology, especially on the ‘regional’ forms they have taken in the New Europe, in the Baltic Region and in Lithuania in particular.

In the first chapter entitled ‘*Anthropology in New Europe: Lithuanian Case*’, Asta Vonderau (Germany) raises the important question of how consumption and cultural difference can be analyzed under conditions of rapid social change as is happening in Post-Socialist Lithuania. Ida Harboe Knudsen (Denmark) presents her investigation of trade and exchange among farmers in a post-Soviet Lithuanian village. Neringa Klumbytė (USA) studies the pervasive cynicism in the structures of authority and power in the post-socialist state in Lithuania. Jurgita Saltanavičiūtė (USA) writes on a ‘native’ critique of Lithuanian paganism. Gintautas Mažeikis (Šiauliai) reflects on the challenges posed by the concept of ‘imagination societies’ to political anthropology in Lithuania. Darius Daukšas (Vilnius) examines citizenship as a form of ethnic inclusion and exclusion in the case of Post-Soviet Lithuania. Linas Svolkinas (Denmark) tells about the strategies and tactics of defining a new moral behaviour in the public spaces of Vilnius.

Interdisciplinary perspectives and the place of anthropology are discussed in the chapter entitled ‘*Revisiting Disciplinary Perspectives*’. Vytis Čiubrinskas (Kaunas) reflects on his experience of and perspective on the fate of social/cultural anthropology in Lithuania, discussing the politics and practice of the discipline. Victor C. de Munck (USA) questions methodological truisms of the discipline and discusses a well-known general theory of units of analysis for cultural anthropologists. Máiréad Nic Craith (North Ireland, UK) presents her insights on the boundaries of Europe with regard to a political anthropology of the Baltic States.

Valuable research material has been presented about the formation and development of cultural and ethnic communities in contemporary Europe. Jeanette Edwards (England, UK) addresses the definition of 'Euro-' in 'Euro-American' kinship in Lithuania and in the United Kingdom from a comparative perspective. Oleg Pachenkov (Russia) summarizes issues of 'ethnicity', 'identity', and 'multiculturalism' from the perspective of contemporary social science. Torstein Bach (Norway) shares his impressions from folklorist field trips in Estonia 'through the eyes of an anthropologist'.

Together with the authors of this volume we are hopeful for an active collaboration of Lithuanian and international researchers in both interdisciplinary and particularistic anthropological studies of the Baltic Region. The category of *region* would definitely merit a revisiting from different perspectives, which would add new arguments to an ongoing debate. In conclusion, we would like to follow Robert Gary Minnich, who, summing up the conference, said that it 'gave a solid impression of the current status of Baltic Area Studies'. So as current problems now have been clearly outlined, new vistas of further research start to open up.

Vytis Čiubrinskas, Rimantas Sliužinskas

PRATARMĖ

Jūsų dėmesiui pateikiame antrąjį sociokultūrinės antropologijos serijos (*Studia Anthropologica* II) tomą. Jame skelbiama antroji dalis mokslinių straipsnių, inspiruotų 2005 m. gegužės 19–22 KU BRIAI (bendradarbiaujant su VDU Socialinės antropologijos centru) surengtos tarptautinės mokslinės konferencijos „Baltijos regionas sociokultūrinės antropologijos bei tarpdalykinių studijų perspektyvoje“ (*Defining Region: Baltic Area Studies from Socio-Cultural Anthropology and Interdisciplinary Perspectives*) pranešimų bei ten vykusių aktyvių diskusijų. Orientuojantis į tarptautinę leidinio skaitytojų auditoriją, visi straipsniai bei kita medžiaga skelbiami anglų kalba su lietuviškomis santraukomis.

Šio tomo straipsnių tematika įvairiais aspektais atspindi antropologijos mokslo aktualijas „Naujojoje Europoje“ bei Lietuvoje (*Anthropology in New Europe: Lithuanian Case*). Asta Vonderau (Vokietija) aprašo vartojimo ir kultūrinių skirtumų analizės metodikas, pabrėždama socialinius pokyčius šiuo Lietuvos istoriniu laikotarpiu. Ūkininkų prekybos ir mainų ypatybes posovietiniame Lietuvos kaime nusako Ida Harboe Knudsen (Danija). Neringa Klumbytė (JAV) supažindina su politinės ir ekonominės galios tyrimų rezultatais posocialistinėje Lietuvoje. Kultūrologinius lietuviškosios neopagonybės atsiradimo ir raidos aspektus kritiškai apžvelgia Jurgita Saltanavičiūtė (JAV). Posovietinės Lietuvos visuomenės raidos tyrimai antropologijoje šiuo metu yra ypač aktualūs. Gintautas Mažeikis (Šiauliai) pristato įsivaizduojamą bendruomenių iššūkius politinei antropologijai Lietuvoje. Darius Daukšas (Vilnius) aptaria pilietybės kaip etninės tapatybės ir jos nustatymo ribų problemas posovietinėje Lietuvoje. Linas Svolkinas (Danija) aptaria naujo moralaus elgesio kodekso viešose Vilniaus erdvėse strategijos ir taktikos formavimosi tendencijas.

Tarpdalykinės antropologijos ir humanitarinių bei socialinių mokslų sąsajos taip pat yra dėmesio akiratyje ir sudaro atskirą temų bloką (*Revisiting Disciplinary Perspectives*). Esminis dėmesys čia skiriamas teoriniams bei metodologiniams klausimams. Vytis Čiubrinskas (Kaunas) analizuoja sociokultūrinės antropologijos disciplinos Lietuvoje politikos ir praktikos raidą. Victor C. de Munck (JAV) pristato jo tyrimuose naudojamą visuotinės analizės vienetų teoriją kultūrinėje antropologijoje. Máiréad Nic Craith (Šiaurės Airija) naujai suvokiamos Europos sampratos kontekste aptaria politinės antropologijos problemas Baltijos valstybėse. Supažindinama ir su kultūrinių ir etninių bendrijų formavimosi bei raidos Europoje problemomis. ‘Euro’ komponento ‘euro-amerikietiškoje’ sampratoje refleksijas Lietuvoje ir Jungtinėje Karalystėje aptaria Jeanette Edwards (Anglija), etniškumo, identiteto, daugiakultūriškumo sampratas šiuolaikinėje socialinių mokslų raidoje – Oleg Pachenkov (Rusija). Torstein Bach (Norvegija) antropologo akimis kritiškai vertina folklorinių tyrimų praktiką Estijoje paskutiniame XX a. dešimtmetyje.

Socialinės antropologijos tematikos publikacijas leidiniuose *Lietuvos etnologija*, t. 3–4 pristato Rimantas Sliužinskas.

Tikimės aktyvaus Lietuvos ir užsienio sociokultūrinės antropologijos mokslininkų bendradarbiavimo skelbiant savo tyrimų medžiagą ir kituose *Studia Anthropologica* serijos tomuose bei kituose antropologinės tematikos leidiniuose. Laukiame skaitytojų pastabų, komentarų, diskusijų įvairiais sociokultūrinės antropologijos perspektyvų šių laikų Lietuvoje aspektais.

Vytis Čiubrinskas, Rimantas Sliužinskas